



ILMATIETEEN LAITOS

ILMASTOKATSAUS

TOUKOKUU 2014



- Lämpötilat heittelehtivät rajusti toukokuussa
- Hellejakso kohotti myös alailmakehän otsonipitoisuuksia

Ilmastokatsaus 5/2014

Sisältö

Lämpötilat heittelevät rajusti toukokuussa	3
Hellejakso kohotti myös alailmakehän otsonipitoisuuksia	4
Toukokuun säävuoristorata	6
Pohjois-Lapissa lunta riitti pitkälle toukokuuta	8
Merkittäviä maailman säätapauhtumia toukokuussa	9
Lämpötiloja toukokuussa	10
Sademääriä toukokuussa	11
Toukokuun kuukausitilasto	12
Toukokuun päivittäiset tiedot	13
Toukokuun tuulitiedot	14
Vuodenaikaisennuste heinä-syyskuulle 2014	15
Sää tietoja 100 vuotta sitten toukokuussa 1914	15
Toukokuun 2014 lämpötila- ja sadekartat	16

Ilmastokatsaus

19. vuosikerta

ISSN: 1239-0291 (Painettu)

ISSN: 2341-6408 (Verkojulkaisu)

© Ilmatieteen laitos

Tilaukset:

Ilmatieteen laitos, Ilmastokeskus

PL 503, 00101 Helsinki

sähköposti: ilmastopalvelu@fmi.fi

puhelin 029 539 1000

Painetun lehden vuositilaushinta on 55 euroa + alv 10%.

Prenumerationspriset är 55 euro + moms 10%.

Lainatessasi lehden sisältöä muista mainita lähde.

Julkaisija: Ilmatieteen laitos

Päätoimittaja: Pauli Jokinen

Toimittajat: Asko Hutila

Sanna Luhtala

Pirkko Karlsson

Kannen kuva: Pauli Jokinen

Ilmestyy noin kuukauden 20. päivänä

Ilmastokatsaus on luettavissa myös www-osoitteessa
<http://ilmatieteenlaitos.fi/ilmastokatsaus-lehti>

Julkaisussa olevat havaintotiedot on tarkastettu päivittäin. Tiedoissa on puutteita, jotka korjataan havaintojen lopullisen tarkastuksen aikana. Täsmälliset tiedot kaikilta Suomen havaintoasemilta ovat käytössä viimeistään 1,5 kk jälkikäteen ja tilattavissa ilmastopalvelusta, palvelupuhelin 0600 10601, hinta 4,01 euroa/min+pvm.

Ilmastoasioita myös verkossa: <http://ilmatieteenlaitos.fi/ilmasto>

Lämpötilat heittelehtivät rajusti toukokuussa

Toukokuu oli keskilämpötiloiltaan melko tyypillinen, mutta silti lämpötilat heilahtelivat reippaasti toukokuun alun harvinaisen kylmistä säistä helteisiin.

Toukokuun keskilämpötila vaihteli maan eteläosan runsaasta 10 asteesta Käsivarren Lapin vajaan +2 asteeseen. Keskilämpötilan poikkeama pitkäaikaisesta keskiarvosta ei ollut kovin suuri missään päin maata.

Kuukausi käynnistyi kylmänä

Kuukausi alkoi tavanomaista kylmempänä, ja tavanomaista kylmempi sää jatkui lähes kolmen viikon ajan. Tämä jakso oli paikoin jopa harvinaisen kylmä, eli tällainen toistuu keskimäärin kerran kymmenessä vuodessa. Kylmintä oli kuukauden alussa, ja tässä yhteydessä mitattiin yleensä kuukauden alimmat lämpötilat. Alin lämpötila, -16,3 astetta, mitattiin Kittilässä 5. päivänä.

Hellettä Heinolassa ja muuallakin

Kuukauden 20. päivän tienoilla säätyyppi muuttui täysin kun hyvin lämmintä ilmaa levisi kaakosta maahamme. Lämpötila kohosi suurimmassa osassa maata hellelukemiin, maan etelä- ja keski-osassa paikoin jopa 30 asteen yläpuolelle. Korkein lämpötila, 30,8 astetta, mitattiin Heinolassa 19.

toukokuuta. Lukema uupuu vain 0,2 astetta vuonna 1995 mitatusta toukokuun lämpöennätyksestä. Hellelukemiin päästiin koko maa huomioon ottaen kaikkiaan kahdeksana päivänä.

Lämpötila romahti rajusti

Kuun lopulla levisi jälleen koillisesta kylmää ilmaa maahamme, jolloin sää kylmeni poikkeuksellisen rajusti, Pohjois-Karjalassa vuorokaudessa paikoin yli 20 astetta. Suurin vuorokautinen lämpötilan lasku koettiin Ilomantsin Pötsönvaarassa, kun päivän ylin lämpötila, eli klo 9–21 mitattu ylin lämpötila, oli siellä vielä sunnuntaina 25. toukokuuta 26,9 astetta mutta seuraavana päivänä enää vain +3,9 astetta eli 23,0 astetta alempi. Tätä enemmän lämpötila on laskenut vuorokauden aikana toukokuussa vuodesta 1959 alkaen tarkasteltuna ainoastaan kerran eli vuonna 1981 Pellossa, jolloin lasku oli 23,3 astetta.

Runsasta sadetta Itä-Suomessa

Tiistaina 13.5. satoi maan itäosassa paikoin poikkeuksellisen runsaasti. Eniten sadetta tuli Mikkelin

lentoasemalla, jossa vuorokautinen sademäärä kohosi 63,4 millimetriin. Yli 50 millimetrin vuorokausisateita mitattiin myös Varkaudessa (62,9 mm), Sulkavalla (56,4 mm) ja Kangasniemellä (50,2 mm). Kainuussa ja Koillismaalla satoi myös lunta. Runsaat sateet syntyivät maassamme olevan viileän ilmassa ja maamme itäpuolella olevan hyvin lämpimän ilman rajavyöhykkeessä. Runsaasti satoi maan itäosassa myös kuukauden lopussa, ja tällöin vuorokautiset sademäärät kohosivat paikoin yli 30 millimetriin. Hellejakson aikana esiintyi paikoin rankkoja ukkossateita, ja esimerkiksi Jyväskylän lentoasemalla satoi 25. päivänä vuorokaudessa 46,8 mm.

Suurin toukokuun sademäärä oli Lappeenrannan Lepolassa mitattu 174 mm, mikä on alustavien tietojen mukaan uusi toukokuun Suomen sade-ennätys.

Asko Hutila

Kuukauden ylin lämpötila	30,8 °C	Heinola Asemantaus	19.5.
Kuukauden alin lämpötila	-16,3 °C	Kittilä Lompolonvuoma	5.5.
Suurin vuorokautinen sademäärä	63,5 mm	Mikkeli lentoasema	13.5.

Hellejakso kohotti myös alailmakehän otsonipitoisuuksia

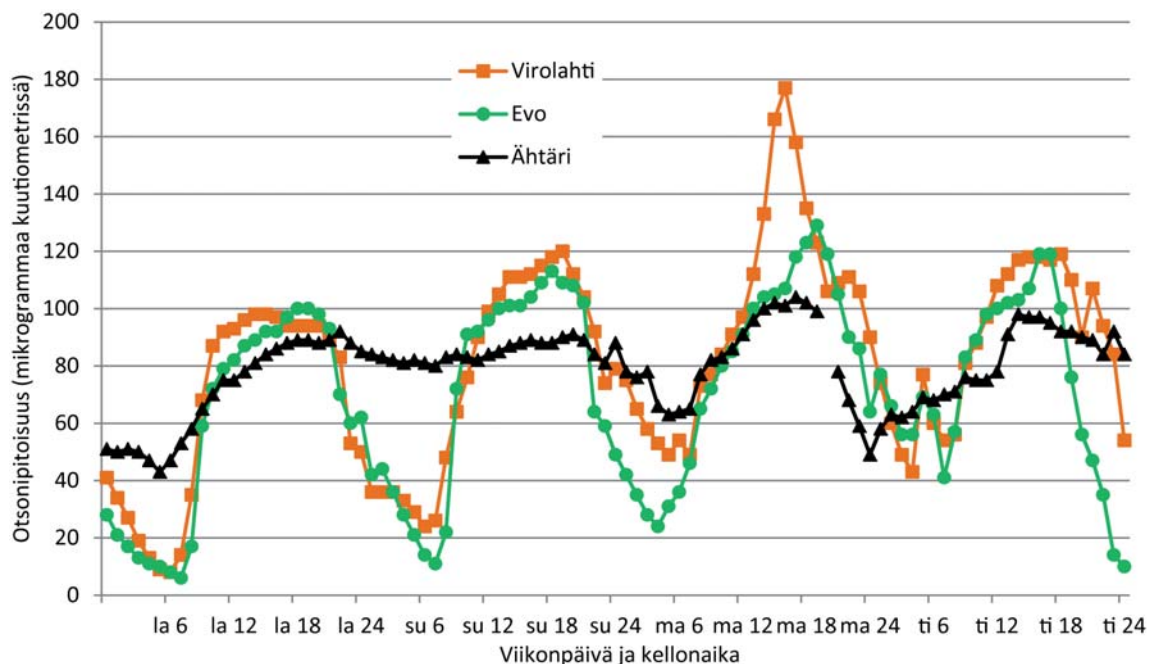
Toukokuun puolivälin jälkeisen lämpimän jakson aikana otsonipitoisuudet kohosivat kaikilla Ilmatieteen laitoksen tausta-aseilla. Otsonipitoisuushuippu saavutettiin maanantaina 19.5.2014 iltapäivällä Kaakkois-Suomessa, jolloin Virolahden asemalla mitattiin otsonipitoisuudeksi 177 mikrogrammaa kuutiometrissä.

Troposfäärin eli alailmakehän otsoni on valokemiallinen ilman-saaste. Se ei tule ilmaan suoraan päästöinä, vaan muodostuu auriongonvalossa muista, lähinnä liikenneperäisistä, saasteista. Korkeat otsonipitoisuudet voivat aiheuttaa silmien, nenän ja kurkun limakalvojen ärsytystä. Hengityssairailta voivat myös yskä ja hengenahdistus lisääntyä ja toimintakyky heikentyä. Otsoni voi

pahentaa siitepölyn aiheuttamia allergiaoireita ja se vahingoittaa myös materiaaleja ja kasveja. Haittavaikutusten vuoksi viranomaisille on asetettu velvollisuus seurata ulkoilman otsonipitoisuutta ja tarvittaessa tiedottaa kansalaisille siitä.

Ilmatieteen laitoksessa seurataan alailmakehän otsonin pitoisuuksia tausta-alueilla. Mittausverkossa on 10 asemaa, ja ne kattavat

koko Suomen. Euroopan unionin ilmanlaatusäädösten mukaan otsonipitoisuudesta on tiedotettava yleisölle, jos sen tuntikeskiarvo ylittää 180 mikrogrammaa kuutiometrissä (Qg/m^3). Ilmatieteen laitoksella on tiedotusvelvollisuus, kun tiedotuskynnys ylittyy laitoksen tausta-aseverkossa. Taajamamittauksista ja taajamissa tiedottamisesta vastaavat paikalliset ympäristöviranomaiset.



Kuva 1: Tausta-aseilla mitatut otsonipitoisuudet toukokuun 17.–20. päivien aikana. Vaakasuu-ntaisella aika-akselilla on ilmoitettu mittauspäivä ja kellonaika kuuden tunnin välein. Pystyakselilla ovat otsonipitoisuuden tuntikeskiarvot kolmella eteläisen Suomen asemalla Virolahdella, Evolla ja Ähtärissä.

Otsonille asetetut raja-arvot voivat ylittyä erityisesti aurinkoisella ja lämpimällä säällä. Lämpimän sään ohella myös kaukokulkeumalle otolliset ilmavirtaukset voivat tehostaa otsonipitoisuuksien kohoamista. Toukokuun puolivälin jälkeisen lämpimän jakson aikana otsonipitoisuudet kohoivat kaikilla Ilmatieteen laitoksen tausta-aseilla. Huippu saavutettiin maanantaina 19.5.2014, jolloin Virolahden asemalla mitattiin iltapäivällä enimmillään 177 mikrogrammaa kuutiometrissä. Tilanteen kehittymistä seurattiin sääpäivystyksessä. Mikäli tiedotuskynnys 180 Qg/m^3 olisi ylittynyt, tästä olisi välittömästi tiedotettu medialle ja yleisölle, ylityksestä riippuen joko alueellisesti tai valtakunnanlaajuisesti.

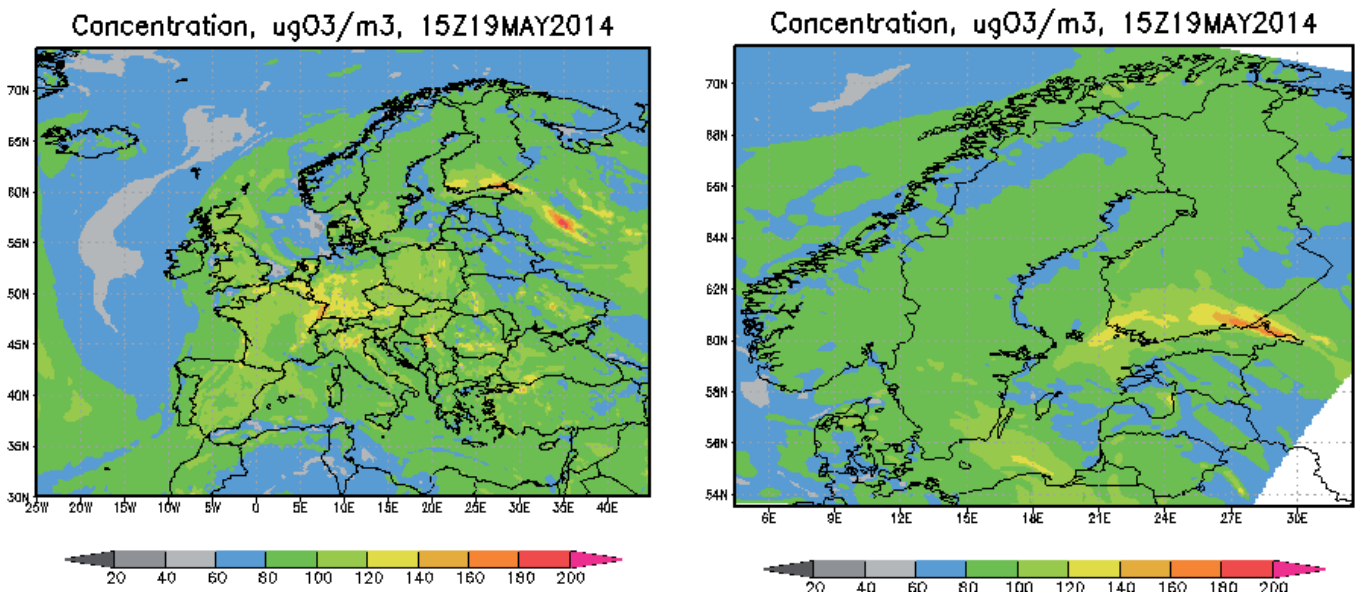
Alailmakehän otsonin muodostumista voidaan arvioida sääennustemalliin kytketyllä kulkeutumismallilla. Ilmatieteen laitos tekee mallilaskelmiin perustuvia ilmanlaatuennusteita SILAM-leviämissmallilla, joka käyttää syötetöinaan numeerisia sääennusteita sekä Euroopan alueen kattavaa päästötietokantaa. Ennusteet tuotetaan erikseen Euroopan ja Pohjoismaat kattaville laskenta-alueille. SILAMiin sisältyy laajalti käytettyyn CBM4-mekanismiin perustuva valokemiamalli, joka kattaa noin 80 kemiallista reaktiota. Suurin osa reaktioista liittyy juuri otsonin muodostumiseen.

Malliajot osoittavat, että Suomessa 19.5.2014 mitattujen otsonipitoisuuksien taustalla olivat otsoninmuodostukseen suotuisat

olosuhteet Venäjän suurkaupunkien ympäristössä sekä kaakkoinen ilmavirtaus, joka kuljetti otsonipitoisen ilmassan Suomen ylle. Virtauksen muuttuessa eteläiseksi jäi otsoniepisode Suomen osalta kuitenkin lyhytaikaiseksi.

Pitoisuudet ovat korkeimmillaan Pietarista Kaakkois-Suomen ylle ulottuvalla vyöhykkeellä, joka kattaa Virolahden mittausaseman. Pohjoista ja länttä kohden siirryttäessä mallinnettu pitoisuus laskee nopeasti, mikä on sopusoinnussa mittausasemilla tehtyjen havaintojen kanssa.

Virpi Tarvainen
Julius Vira
Pia Anttila



Kuva 2: Mallinnettu otsonipitoisuus (Qg/m^3) 19.5.2014 18.00 Suomen aikaa Euroopan (vasemmalla) ja Pohjoismaiden (oikealla) alueella.

Toukokuun säävuoristorata

Toukokuun säässä oli melkein kaikille jotakin: oli niin keväisen viileää kuin paahtavan kuumaa. Hienot haloilmiöt vaihtuivat rankkasateisiin ja raekuuroihin.

Toukokuu oli keskilämpötilaltaan melko lähellä tavanomaista, mutta läheskään aina keskilämpötila ei kuvaa kuukauden sisällä koettuja lämpötiloja. Toukokuun alkupuolisko oli harvinaisen viileä, ja lämpötila pysyi pääasiassa pitkän ajan keskiarvojen alapuolella. Tilanne muuttui tyystin kuukauden puolivälin jälkeen, kun kaakosta virtasi Suomeen vuodenaikaan nähden poikkeuksellisen lämmintä ilmaa.

Halot

- Näyttävät haloilmiöt valaisivat taivaan ympäri Suomea toukokuun 14. päivänä. Halot syntyivät auringon valon heijastuessa tai taittuessa lähinnä yläpilvissä olevista jääkiteistä. ”Halobongarit” kuvasivat useita harvinaisiakin halomuotoja.



Kuva: Pauli Jokinen 14.5.2014

Ukkoset

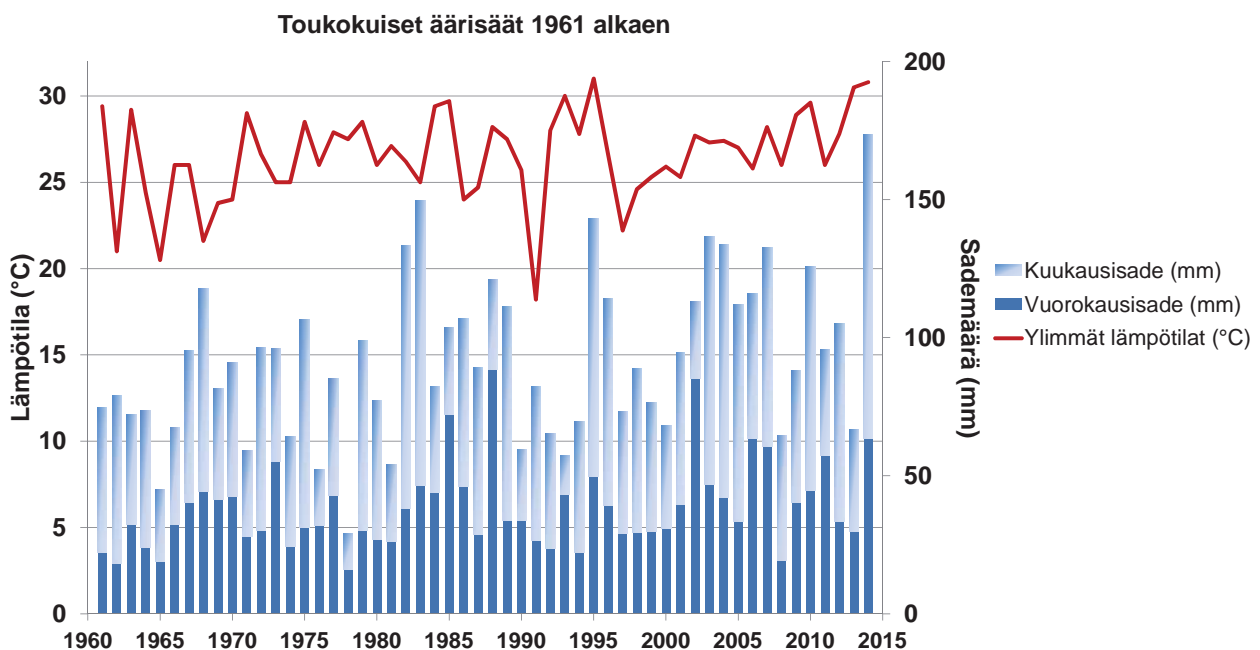
- Toukokuun rajuimmat ukkoset koettiin 19. toukokuuta. Ukkoset syntyivät toukokuiseksi päiväksi varsin harvinaisissa olosuhteissa: on runsaasti kosteutta, varsin epävakaata ilmakehää ja voimakkaita tuulia. Tyypillisesti vastaavia olosuhteita esiintyy vasta myöhemmin kesällä, lähinnä heinäkuussa.
- Ukkosiin liittyi näyttäviä vyörypilviä. Vyörypilvien muodostuminen edellyttää muun muassa sitä, että pinnan läheisen ilman suhteellinen kosteus on suuri, mikä ei välttämättä ole tyypillistä vielä toukokuussa.
- Erikoista Suomen ukkosilmastossa oli ukkospuuskien nostattama ”pölytuisku” ja pölyseinämät. Näkyvyys meni pölyn vuoksi yllättävän heikoksi. Lisäksi pohjoisempaan oli koivu kukki voimakkaasti ja seurauksena oli muun pölyn ja siitepölyn muodostamia yhdistelmäpilviä.

Rakeet

- Toukokuussa 2014 satoi kahtena peräkkäisenä päivänä (19.–20.5.) suuria rakeita (halkaisijaltaan yli 2 cm). Suurimmat rakeet havaittiin Nauvossa, Haminassa ja Imatralla (4–4,5 cm).
- Raepäivien olosuhteet vastasivat keskikesän tilannetta, jossa Suomeen on päässyt virtaamaan usean päivän ajan kosteaa helleilmamassaa.
- Edellisen kerran toukokuussa satoi useampana päivänä halkaisijaltaan 2 cm:n kokoisia rakeita vuonna 2010.
- Tyypillisesti ensimmäiset 2 cm:n läpimittaiset jäärakeet saadaan toukokuun loppupuolella. Kuun alkupuolella sataa usein vielä lumirakeita, kuten satoi tänäkin vuonna.
- Suomessa 1930-luvulle asti kerättyssä suurien rakeiden tilastossa on vain kahdesti aiemmin havaittu vähintään 4 cm:n kokoisia rakeita toukokuussa: 31.5.1988 Parkanossa sekä 31.5.1930 Pellossa.

Rankkasateet

- Kolean ja lämpimän ilman rajamaille muodostui kuukauden puolivälissä useita matalapaineita joihin liittyi myös rankkoja sateita. Maan itäosassa syventynyt matalapaine sateli paikoin lähes puoli-toista vuorokautta putkeen ja suurin vuorokauden sademäärä oli Mikkelissä mitattu 63 millimetriä.
- Lappeenrannan Lepolassa kuukauden sademääräksi muodostui 174 millimetriä, mikä on alustavien tietojen mukaan uusi toukokuun sade-ennätys Suomessa.



Suomen suurimmat vuorokauden ja kuukauden sademäärät sekä ylimmät lämpötilat toukokuussa vuodesta 1961 alkaen.

Toukokuun suurin vuorokauden sademäärä oli 63 millimetriä. Tätä suurempia vuorokausisateita on toukokuussa mitattu vain vuosina 1985, 1988, 2002 ja 2006 (kuva). Vuonna 1988 Kuusankoskella mitattu 88 mm on toukokuun vuorokauden sade-ennätys.

Toukokuun suurin kuukausisademäärä mitattiin Lappeenrannan Lepolassa, jossa satoi 174 millimetriä. Tähän asti toukokuun suurin kuukausisademäärä oli vuonna

1983 Kuhmossa mitattu 150 millimetriä.

Lähellä oli, että Suomen toukokuun lämpötilaennätys ei olisi myös rikkoontunut. Heinolan 30,8 astetta kuukauden 19. päivänä uupuu vain kaksi kymmenystä mittaushistorian korkeimmasta toukokuun lämpötilasta, joka mitattiin Lapinjärvellä toukokuun viimeisinä päivinä vuonna 1995. Kuvasta nähdään, että +30 asteen ylitykset eivät ole toukokuussa tavalli-

sia. Näin on käynyt vuodesta 1961 alkaen vain neljänä vuotena. Joidenkin vuosina on toukokuun korkein lämpötila koko maassa jäänyt vain noin +18 asteeseen, kuten kävi vuonna 1991.

**Pauli Jokinen
Jari Tuovinen
Ari-Juhani Punkka**

Pohjois-Lapissa lunta riitti pitkälle toukokuuta

Pohjois-Lapissa kuukauden alussa oivat hankikelit, Etelä-Suomessa paikoin lunta

Kuukauden alkaessa lumiraja kulki aukeilla mailla Pellosta Pudasjärven ja Ristijärven kautta Kuhmoon. Koillismaalla sekä Keski- ja Pohjois-Lapissa lunta oli 10–50 cm, pohjoisella päävedenjakajalla 50–90 cm ja Enontekiön yläntureilla vähintään 100 cm. Kilpisjärvellä lumensyvyys oli jopa 130 cm. Vapunpäivän aamuna uutta lunta oli maassa muutama sentti paikoin etelämpänäkin ja myös pienellä alueella Satakunnan ja Varsinais-Suomen rajamailla.

Kuukauden ensimmäisellä viikolla ilmassa oli niin kylmää, että sateet tulivat maan eteläosassa osittain lumena. Niinpä näille alueille muodostui paikoin lumipeitteitä. Kuukauden 5. päivänä esimerkiksi Suomenselällä Halsualla oli jopa 15 cm lunta. Lapissa lumen sulaminen oli varsin hidasta, ja lisääkin lunta saatiin 13. päivänä osassa Kainuuta ja Koillismaalla.

Lumien sulaminen nopeaa pohjoisessa

Kuukauden puolivälissä (kartta) aukeiden maiden lumiraja oli Kolari-Salla-linjalla. Lisäksi lunta oli myös Koillismaalla sekä Ylä-Kainuussa Puolangan Paljakalla ja muilla korkeilla vaaroilla. Inarijärven ympäristössä oli jokseenkin lumetonta, mutta muualla Keski- ja Pohjois-Lapissa lunta oli 20–60 cm ja Enontekiön luoteisosissa 60–120 cm, eniten edelleen Kilpisjärven seudulla.

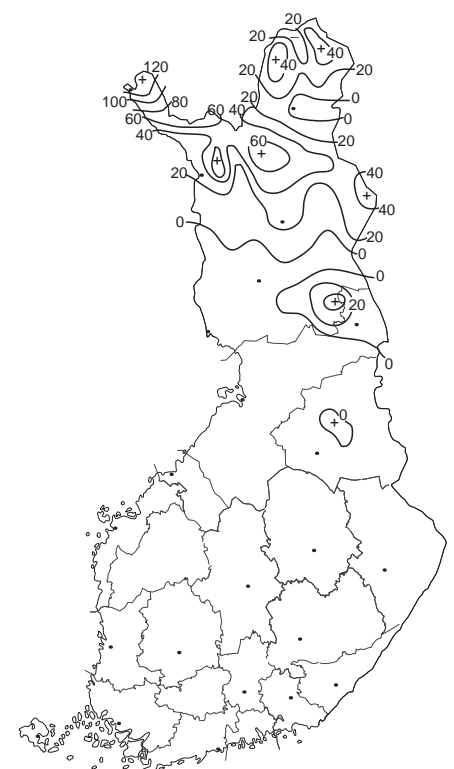
Kuukauden puolivälin jälkeen

sää lämpeni selvästi myös pohjoisessa ja lumien sulaminen vauhdittui huomattavasti. Suurin osa lumista sulii 25. päivään mennessä, jolloin sitä oli Utsjoen tuntureilla ja pohjoisella päävedenjakajalla vielä paikoin 10–20 cm, Enontekiön yläntureilla kuitenkin 30–80 cm. Kilpisjärvellä hangen paksuus oli vielä kuukauden viimeisenä päivänä 64 cm, kun vuosien 1981–2010 keskiarvo on vain 9 cm.

Enontekiöllä lunta vielä kesäkuun alussa

Kesäkuun alkupäivinä Enontekiön ylänturit olivat edelleen suurelta osin lumen peitossa, ja tyypilliseen tapaan lumien sulaminen jatkui siellä pitkälle kesään. Kilpisjärven laakson havaintoasemalla mitattiin 5. kesäkuuta lumensyvyydeksi 40 cm, mutta 10. päivänä suurin osa lumesta oli sieltä sulanut. Pysyvä lumipeite oli satanut Kilpisjärvelle 15. lokakuuta, joten maa oli siellä lumen peitossa lähes kahdeksan kuukautta.

Juha Kersalo



Lumitilanne 15.5.2014

Merkittäviä maailman säätapauhtumia toukokuussa

Toukokuiset rankkasateet aiheuttivat vahinkoja eri puolilla maailmaa.

Pohjolassa kuukauden alkupuoli oli tavallista kylmempi, mutta loppupuoli taas varsin lämmin. Heinolassa 19. päivä mitattu 30,8 °C kohosi Pohjolan tilaston kärkeen. Viron puolella lämpötila kohosi tällöin peräti 33,1 asteeseen, mikä on maan uusi toukokuun lämpöennätys.

Alpeilla oli paikoin ennätysellisen sateista sademäärien ollessa kaksin-kolminkertaisia tavanomaiseen verrattuna. Wienissä ja Salzburgissa saavutettiin vuonna 1840 alkaneen mittaushistorian suurimmat toukokuun sademäärät (189 mm ja 244 mm).

Kuukauden puolivälissä **Balkanin maita** koettelivat ennätysateet ja niiden aiheuttamat tulvat, joissa menehtyi yli 50 ihmistä. Esimerkiksi Tuzlassa Bosnia-Herzegovinassa satoi 13.-16. toukokuuta 234 mm ja Slovakian puolella 14.-15. toukokuuta 220 mm. Monin paikoin saavutettiin sekä vuorokauden että kuukauden uusia sade-ennätysiä.

Aasian länsiosissa ja Pohjois-Siperiassa oli 4-5 °C tavallista lämpimämpää. Vietnamin pohjois- ja keski-osassa sekä Kiinan eteläosassa toukokuu oli ennätysellisen lämmin. Kiinan itä- ja eteläosissa esiintyi useaan otteeseen voimakkaita sateita, ja 24.-25. toukokuuta satoi paikoin muutamassa tunnissa jopa yli 250 mm.

Eteläisellä pallonpuoliskolla **Brasilian** Sao Paulossa ja sen lähistöllä satoi 18. päivänä poikkeuksellisen runsaasti lunta ja rakeita ensimmäisen kerran moneen vuosikymmeneen. Syynä oli lämpimän ja kostean sekä hyvin viileän ilman kohtaaminen tällä alueella.

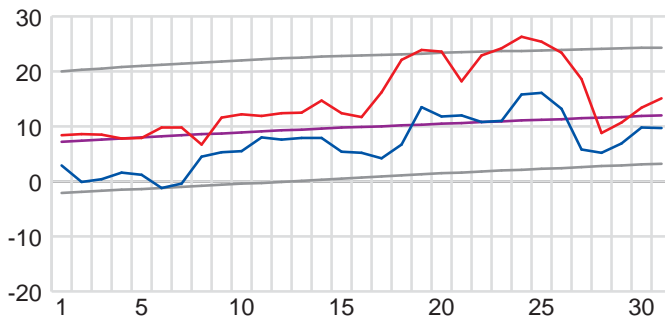
Australiassa toukokuu oli tilastojen kolmanneksi lämpimin, mihin syynä oli yli 2 viikkoa kestänyt lämpöaalto. Tasmaniassa 15. päivänä mitattu 24,1 °C oli korkein näin myöhään syksyllä mitattu lämpötila.

Juha Kersalo

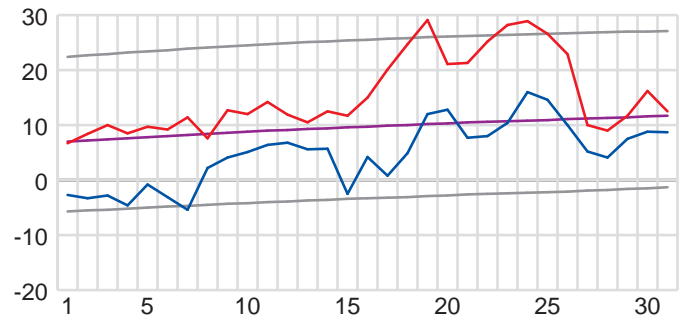
	Tmax °C		Tmin °C		Sade mm
Eurooppa	38,6	Yusta, Venäjä(16.5.)	-21,5	Suovuopmi Lulit, Norja (4.5.)	144 Lilienfeld, Itävalta (16.5.)
Aasia	50,0	Moen Jo Daro, Pakistan (29.5.)	-26,9	Batagaj-Alyta, Siperia (3.5.)	359 Taipei City, Taiwan (20.5.)
Pohjois-Amerikka	47,2	Death Valley, Kalifornia, USA (27.5.)	-25,6	Kugluktuk, Kanada (4.5.)	275 Ocotepc, Meksiko (15.5.)
Etelä-Amerikka	38,8	Saldana, Kolumbia (20.5.)	-18,6	Mazo Cruz, Peru (26.5.)	187 Sao Luiz, Brasilia (10.5.)
Afrikka	47,2	Kharga, Egypti (30.5.)	-9,1	Buffelsfontein, Etelä-Afrikka (6.5.)	237 Sainte Rose, Reunion (8.5.)
Australia ja Oseania	38,3	Bradshaw, Australia (2.5.)	-9,4	Perisher Valley, Australia (8.5.)	256 Milford Sound, Uusi Seelanti (22.5.)
Arktis	19,9	Narsarsuaq, Grönlanti (19.5.)	-44,5	Geosummit, Grönlanti (6.5.)	
Antarktis	9,6	Base Esperanza (18.5.)	-75,5	Concordia (1.5.)	

Lämpötiloja toukokuussa

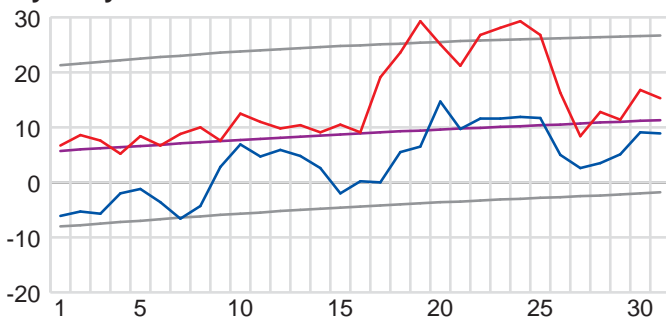
Helsinki Kaisaniemi



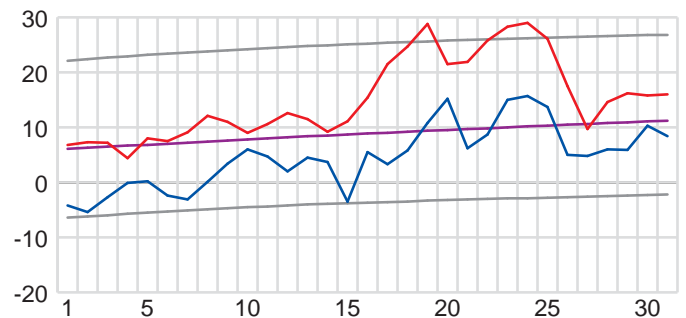
Jokioinen



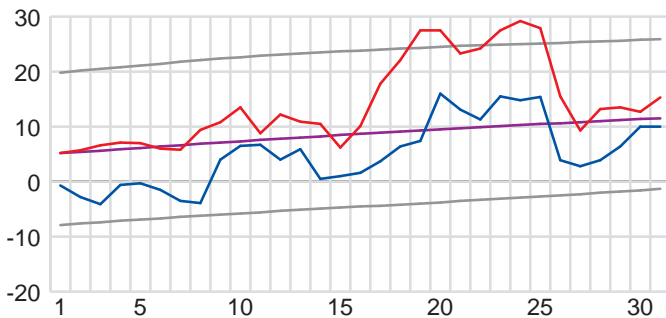
Jyväskylä



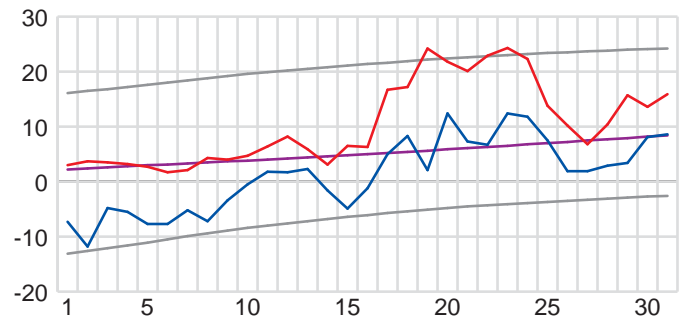
Kauhava



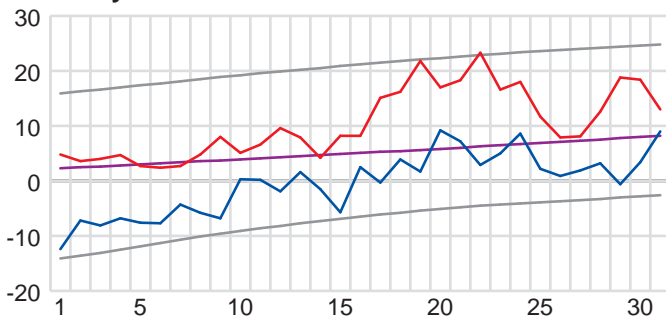
Joensuu



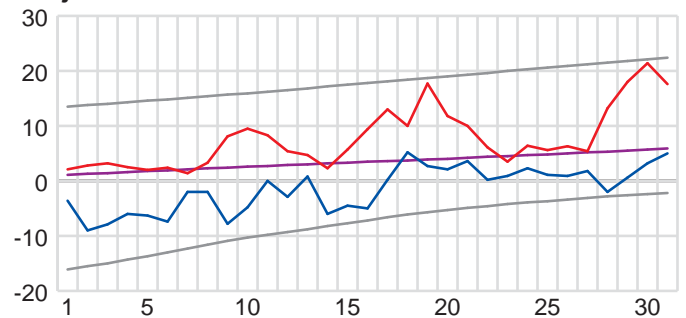
Kuusamo



Sodankylä



Utsjoki

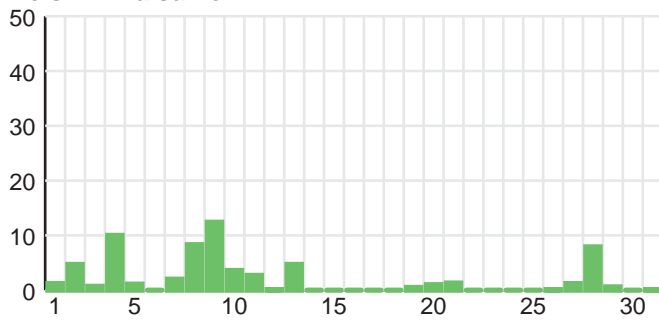


Toukokuussa 2014 päivittäin mitattu ylin ja alin lämpötila (°C). Tasoitetut vertailuarvot ovat kaudelta 1981–2010. Keskimmäinen liila viiva kuvaa vuorokauden keskilämpötilan 50 %:n arvoa eli mediaania. Ylin ja alin harmaa viiva kuvaavat ylimmän ja alimman lämpötilan 2,5 %:n esiintymistodennäköisyyksiä eli ovat poikkeuksellisen arvon rajat.

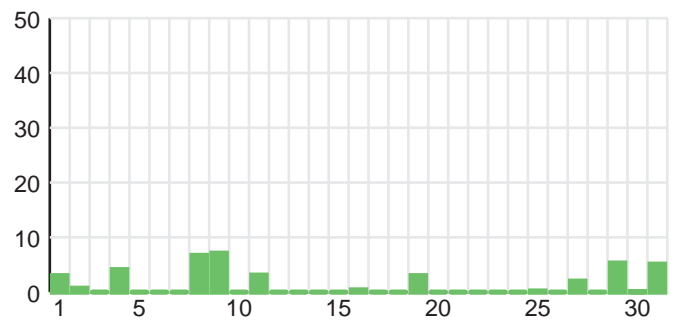
Maj 2014, dygnets högsta och lägsta temperatur °C. De utjämnade referensvärdena är från perioden 1981–2010. Den mellersta lila linjen visar dygnets medeltemperatur 50% värde, medianvärdet. De övre och nedre grå linjerna anger högsta och lägsta temperaturens 2,5% sannolikhetsvärde, exceptionellvärdet.

Sademääriä toukokuussa

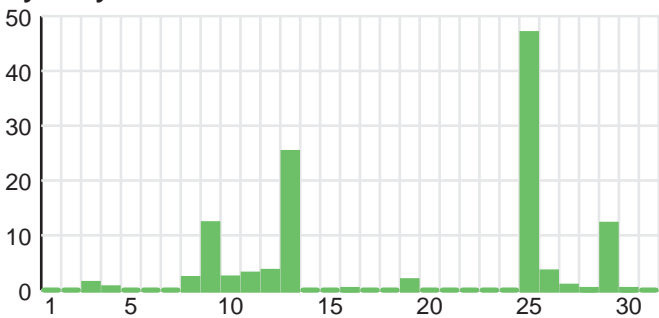
Helsinki Kaisaniemi



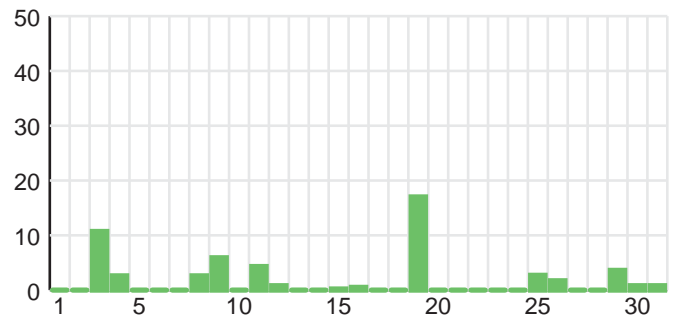
Jokioinen



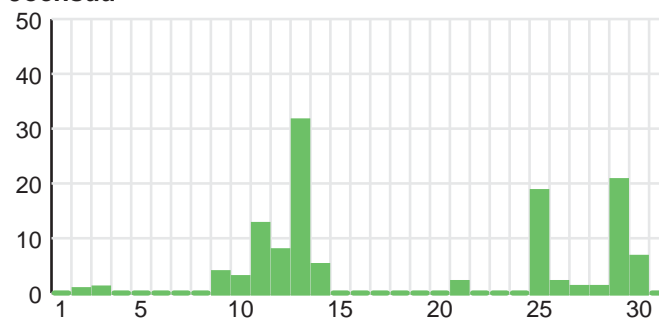
Jyväskylä



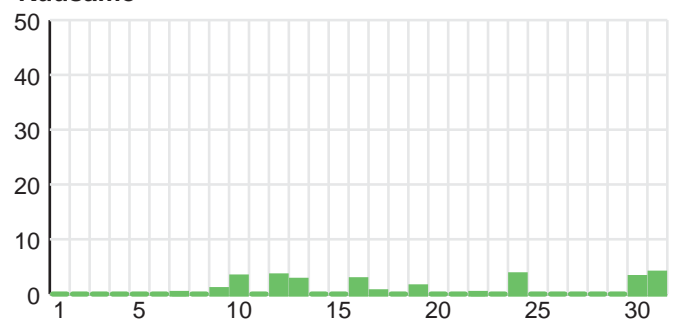
Kauhava



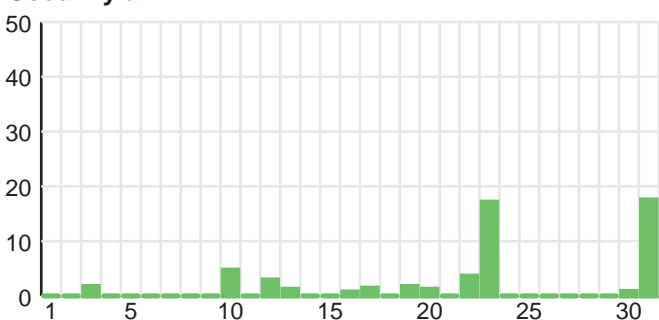
Joensuu



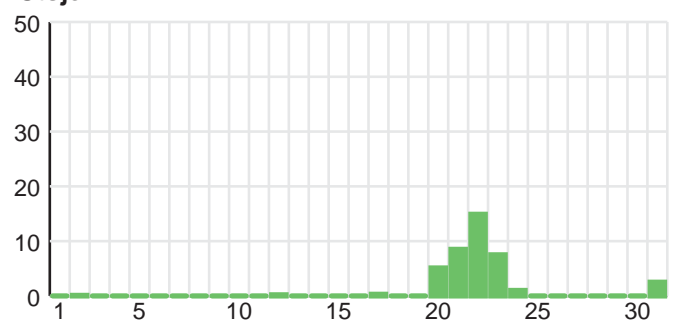
Kuusamo



Sodankylä



Utsjoki



Toukokuussa 2014 mitatut sademäärät millimetreinä.

Dagliga nederbördsmängder (mm) i maj 2014 på några orter.

Toukokuun kuukausitilasto

Ilman lämpötila (°C), sademäärä (mm) ja lumensyvyys (cm)

Lufttemperatur (°C), nederbörd (mm) och snödjup (cm)

Havaintoasema	Keskilämpötila °C		Ylin lämpötila °C		Alin lämpötila °C		Pakkaspäiviä	Sademäärä mm				Lumensyvyys 15. pnä cm	
	2014	1981-2010	2014	päivä	2014	päivä		2014	1981-2010	suurin	päivä	2014	1981-2010
UTÖ	8.2	7.4	19.0	24	1.4	1	0	26	28	6	11	-	-
JOMALA	9.0	9.1	23.2	23	-3.2	6	7	32	35	9	19	-	-
KAARINA YLTÖINEN	9.9	9.8	27.6	24	-4.9	7	8	21	37	6	8	-	-
HANKO TVÄRMINNE	9.2	9.0	21.3	19	-0.5	6	1	43	35	11	19	-	-
HELSINKI-VANTAA	10.9	10.4	29.3	24	-2.7	7	4	65	39	13	9	-	-
HELSINKI KAISANIEMI	10.6	10.2	26.3	24	-1.2	6	3	64	37	12	9	-	-
JOKIOINEN	10.2	9.8	29.1	19	-5.4	7	8	41	41	7	9	-	0
TRE-PIRKKALA	10.1	9.7	29.3	19	-5.1	2	7	44	41	11	31	-	0
LAHTI	10.3	10.1	29.9	19	-5.8	7	9	79	43	21	13	-	0
KOUVOLA ANJALA	10.8	10.3	29.8	19	-4.1	7	4	102	35	25	13	-	-
NIINISALO	10.1	9.3	29.0	24	-3.5	2	7	54	40	10	9	-	0
JÄMSÄ HALLI	9.8	9.5	29.2	19	-5.1	7	8	58	42	11	9	-	0
JYVÄSKYLÄ	9.5	8.9	29.3	19	-6.6	7	9	114	44	47	25	-	0
PUNKAHARJU	10.0	9.3	28.9	20	-3.4	2	7	108	38	33	29	-	-
SEINÄJOKI PELMAA	9.8	9.1	29.2	24	-6.1	1	7	41	43	13	19	-	0
KAUHAVA	10.0	8.9	29.0	24	-5.4	2	7	54	38	17	19	-	0
ÄHTÄRI	8.8	8.4	28.8	24	-7.4	2	10	99	46	44	25	-	0
VIITASAARI	9.6	9.0	29.3	24	-3.3	2	9	113	46	22	19	-	0
MAANINKA HALOLA	9.5	8.9	28.2	19	-3.7	3	9	122	47	35	13	-	0
JOENSUU	9.6	8.7	29.2	24	-4.1	3	8	97	41	23	13	-	0
LIEKSA LAMPELA	9.2	8.2	29.3	19	-5.1	8	9	90	48	32	13	-	0
HAAPAVESI	8.6	8.3	29.3	19	-5.9	2	9	68	42	15	26	-	0
KAJAANI	8.5	7.7	28.0	19	-7.6	7	9	75	49	23	13	-	0
VALTIMO	8.9	8.2	28.5	24	-5.2	8	8	100	49	38	13	-	0
HAILUOTO	7.4	6.9	26.6	19	-6.1	2	9	50	36	15	31	-	0
SIIKAJOKI REVONLAHTI	8.5	7.9	28.7	19	-6.2	2	9	45	42	8	30	-	0
KUUSAMO	6.3	5.3	24.3	23	-11.8	2	13	25	51	4	31	4	2
PELLO	7.2	6.8	24.2	23	-6.8	1	12	23	34	8	10	-	1
ROVANIEMI	6.8	6.3	23.8	19	-4.4	7	11	50	46	13	22	-	3
SODANKYLÄ	5.4	5.3	23.3	22	-12.4	1	14	55	41	18	31	29	10
MUONIO	4.4	4.9	20.6	19	-14.5	1	17	46	40	24	23	22	11
INARI SAARISELKÄ	3.0	3.7	19.3	30	-13.5	3	18	32	48	15	23	26	18
SALLA VÄRRITUNTURI	3.6	3.7	21.3	22	-7.7	4	15	71	52	26	23	48	22
KILPISJÄRVI	0.9	2.1	14.7	30	-14.5	6	21	13	27	6	21	121	48
KEVO	3.4	3.7	21.4	30	-9.0	2	15	37	40	15	22	-	19

Toukokuun päivittäiset tiedot

Lämpötilan keskiarvo, ylin ja alin arvo (°C) sekä sademäärä (mm)

Medel-, maximi- och minimitemperatur (°C), samt nederbördsmängd (mm)

	HELSINKI-VANTAA				TURKU ARTUKAINEN				TAMPERE HÄRMÄLÄ				LAPPEENRANTA LEPOLA			
	ka	ylin	alin	sade	ka	ylin	alin	sade	ka	ylin	alin	sade	ka	ylin	alin	sade
1	3.2	8.8	1.5	7.5	3.0	8.0	0.2	1.9	3.5	7.5	-0.7		3.7	6.6	0.5	
2	2.8	7.7	-1.4	1.4	4.0	9.6	-2.3		2.9	7.6	-3.6		4.2	7.6	1.1	
3	3.7	8.5	-2.1	0.5	4.6	9.3	-1.7		3.4	9.2	-2.7		4.3	8.8	1.5	1.2
4	3.8	8.2	0.7	1.8	3.0	8.4	-1.0	2.5	2.1	7.7	-2.5	2.7	3.5	7.8	-0.2	9.0
5	3.8	8.1	0.4	0.0	5.0	10.2	0.0		4.5	8.6	0.3		1.3	2.5	0.1	11.1
6	4.4	9.7	-1.9	0.0	5.2	10.5	-1.8		3.6	8.2	-2.0		3.4	6.5	0.7	
7	5.5	10.7	-2.7	1.8	6.4	12.2	-2.5	0.6	5.2	11.3	-4.8		4.3	8.4	0.1	
8	4.7	7.4	2.9	6.0	5.4	10.1	4.6	6.9	4.4	9.3	2.5	7.2	3.7	7.3	0.2	0.2
9	8.3	13.4	5.4	13.2	8.1	11.2	5.3	2.7	8.2	11.7	2.9	6.6	7.4	12.3	3.4	3.9
10	9.1	13.0	5.3	1.2	7.4	9.8	4.4	0.3	10.0	13.6	7.0	0.3	11.2	15.0	8.0	10.2
11	10.2	14.1	8.0	1.7	9.1	13.2	7.3	7.2	9.3	13.7	7.1	4.4	9.6	12.6	8.4	1.7
12	9.4	11.9	7.8	0.5	9.8	14.1	7.6		9.2	12.6	7.7	1.3	10.4	13.7	5.9	14.8
13	9.4	11.8	7.6	9.3	8.6	12.8	5.3		7.6	10.9	3.8		8.6	11.8	8.2	26.2
14	10.0	14.1	7.0		9.2	13.5	6.2		7.1	9.6	5.7		5.4	8.5	4.4	0.3
15	8.3	13.1	4.2		7.6	13.3	0.3	0.3	5.6	10.7	-2.2		5.4	9.0	3.6	1.9
16	8.6	13.2	2.5	0.0	9.5	13.7	5.2	0.3	8.7	13.6	4.2	1.3	7.3	11.6	0.9	
17	12.1	18.4	1.8		11.6	17.9	3.5		13.0	20.4	2.0		12.2	18.7	2.8	
18	17.2	24.4	5.2		17.7	25.7	4.6		16.8	24.5	5.6		17.5	24.5	8.1	
19	21.2	29.0	12.9	0.2	18.6	26.4	13.8	5.0	20.2	29.2	9.1	1.7	22.5	30.2	13.0	
20	19.4	25.2	13.8	0.5	15.7	21.3	10.8		17.3	22.9	14.0		21.5	28.2	15.3	7.6
21	15.5	20.2	14.1	1.0	15.5	22.3	8.5		15.9	21.5	8.7		18.6	24.4	14.4	12.0
22	18.5	25.8	9.4		17.0	23.1	9.6		19.1	25.9	9.3		18.1	24.1	13.4	
23	20.9	27.5	10.4		21.7	28.3	12.8		21.4	28.7	10.7		20.7	26.0	12.9	
24	23.1	29.3	15.2		23.2	28.9	17.0		23.5	29.5	14.5		22.2	27.5	15.5	
25	21.9	27.9	16.7		19.1	25.2	16.0	0.1	20.1	26.3	15.5	1.2	20.1	28.6	15.9	5.6
26	18.3	24.4	13.2	0.1	12.3	18.0	8.3		13.9	21.6	11.0	0.1	16.3	22.7	12.3	4.9
27	6.9	18.0	5.2	1.8	7.6	9.3	6.8	0.4	5.9	11.0	4.7	2.1	6.1	12.3	4.5	19.6
28	6.5	7.6	4.9	12.0	8.6	10.5	4.7		8.3	10.2	5.6	0.1	6.3	7.9	4.0	28.9
29	8.8	10.4	6.5	4.0	10.9	15.1	7.7	1.4	8.9	12.3	7.4	4.2	8.9	10.4	7.2	14.4
30	11.7	15.1	10.1	0.0	11.3	14.8	9.7	0.4	12.5	16.2	9.2		11.7	15.7	9.0	
31	11.5	15.4	9.6	0.0	10.1	14.1	8.4	0.4	10.8	14.4	9.5	10.9	12.4	16.6	8.8	
	10.9	15.9	6.3	64.5	10.5	15.5	5.8	30.4	10.4	15.5	5.1	44.1	10.6	15.1	6.6	173.5

	VAASA KLEMETILÄ				KUIPIO SAVILAHTI				OULUNSALO PELLONPÄÄ				ROVANIEMI LA			
	ka	ylin	alin	sade	ka	ylin	alin	sade	ka	ylin	alin	sade	ka	ylin	alin	sade
1	2.4	6.4	-3.9		2.1	5.7	-1.7	0.1	0.4	4.6	-4.8		1.1	4.9	-2.2	
2	3.8	7.0	-1.2		2.8	6.9	-1.4		1.1	5.8	-6.3		0.6	4.1	-3.2	
3	4.6	7.1	2.9	3.4	2.9	7.4	-1.8	0.2	2.2	6.3	-2.4		0.2	4.5	-3.5	0.3
4	2.2	4.4	0.3	1.1	3.8	7.7	-0.5	0.9	3.0	7.9	-4.3		1.2	5.3	-2.9	
5	4.3	8.5	0.6		3.5	7.6	-0.4		3.3	7.5	-2.8		0.9	4.5	-3.7	0.0
6	3.5	7.7	-1.0		2.6	6.9	-0.6		2.3	6.0	-3.2		-0.1	3.2	-4.0	0.0
7	4.1	8.0	-2.1		2.8	6.8	-2.3		1.6	5.4	-3.3		0.0	3.1	-4.4	0.0
8	7.5	12.8	1.2	2.3	5.8	9.7	-0.4	0.1	5.0	10.7	-4.9		1.5	5.8	-3.0	
9	6.9	9.8	2.9	9.7	6.1	8.0	3.1	4.4	4.1	8.4	1.5	6.0	3.5	8.8	-2.6	0.2
10	5.9	9.5	4.7	0.5	10.0	13.5	7.2	4.2	5.8	9.1	3.6	2.6	1.8	4.0	0.1	6.2
11	5.9	9.4	4.3		7.0	11.6	5.6	4.1	4.5	6.7	3.0	0.1	2.9	7.1	0.0	
12	5.2	8.7	2.3		8.5	13.2	3.6	0.9	7.8	12.1	3.1	2.0	6.7	11.0	1.0	7.6
13	7.8	10.9	4.8		8.6	11.3	6.8	44.5	7.8	10.4	6.8		4.8	8.4	3.3	0.0
14	5.8	9.0	3.4		4.4	8.6	1.3	1.1	4.3	7.2	2.7		2.1	5.1	-0.4	
15	6.9	11.8	0.5	0.6	5.5	9.6	1.0		5.3	10.1	-4.4	1.7	4.2	8.9	-1.3	0.0
16	10.1	15.0	6.5		6.7	9.2	2.9	0.5	7.3	14.4	2.9	0.4	5.4	10.4	1.9	1.8
17	14.0	19.5	6.3		13.6	19.2	5.5		12.7	21.0	2.1	0.1	8.9	16.1	3.0	1.4
18	13.0	18.0	7.2		17.3	23.3	10.4		12.5	18.9	7.2		11.6	17.7	4.7	
19	17.9	27.6	9.5	5.9	20.6	27.7	11.5		19.9	29.9	5.8	5.4	18.0	23.8	8.7	3.7
20	14.5	20.8	11.3		20.0	25.6	15.9	1.8	16.6	24.5	14.4		11.7	21.4	8.9	0.9
21	14.9	20.0	9.1		16.2	18.4	13.7	0.1	14.1	20.1	10.3		13.7	19.7	6.6	
22	18.1	24.9	9.8		19.2	24.7	13.1		16.8	24.7	6.4		15.9	21.2	10.3	12.9
23	22.2	27.5	16.0		23.2	27.5	17.5		20.8	27.1	11.7		16.1	23.0	10.0	0.0
24	22.7	27.9	17.8		24.4	29.0	18.9		17.4	22.7	10.9	4.9	13.6	19.4	12.4	1.7
25	12.0	24.6	9.4		20.2	27.0	16.0	21.2	10.6	16.3	8.4	5.0	10.0	15.0	6.2	
26	7.0	12.0	4.5	2.9	6.3	16.0	4.5	4.1	8.0	10.1	6.9		5.2	11.0	2.1	
27	7.0	10.0	4.8		5.9	8.8	2.8		7.3	10.2	4.9		5.5	8.7	2.6	
28	8.1	10.8	5.2		8.4	12.9	4.8		10.1	15.2	6.1		7.6	12.4	2.3	
29	9.9	13.6	5.0	3.4	8.4	12.0	6.4	28.1	13.4	18.0	5.5		12.8	18.0	4.5	
30	10.3	11.3	9.0	5.5	11.2	13.5	9.7	5.2	11.1	16.5	9.9	8.3	12.2	16.9	9.6	2.8
31	10.1	13.2	7.7	0.3	12.5	14.8	9.8		12.7	19.1	10.1	3.7	11.4	15.5	8.5	10.2
	9.3	13.8	5.1	35.6	10.0	14.3	5.9	121.5	8.7	13.8	3.5	40.2	6.8	11.6	2.4	49.7

Toukokuun tuulitiedot

Erisuuntaisten tuulien lukuisuudet (%) ja keskinopeudet (m/s)

Frekvenser av olika vindriktningar (%) och vindens medelhastighet (m/s)

Havaintosema	N		NE		E		SE		S		SW		W		NW		Tyyntä %	Ka m/s
	%	m/s	%	m/s	%	m/s	%	m/s	%	m/s	%	m/s	%	m/s				
UTÖ	15	7.1	7	6.9	8	7.6	14	5.7	19	4.8	14	5.0	6	4.7	16	7.2	0	6.1
KIIKALA LA	19	3.8	5	5.2	9	4.2	18	3.4	17	3.6	13	2.9	10	3.2	8	2.0	1	3.4
HKI-VANTAAN LA	12	5.1	10	4.9	10	4.1	14	3.9	16	4.0	14	4.5	13	4.0	10	4.7	1	4.3
HARMAJA	11	6.9	10	5.0	21	5.5	9	3.1	8	4.2	22	5.5	7	4.5	10	4.9	1	5.1
RANKKI	10	5.4	15	5.1	20	5.4	10	3.2	12	3.2	18	4.8	7	4.2	8	3.9	0	4.6
ISOKARI	22	7.5	9	6.8	5	7.0	10	6.6	30	7.3	2	4.5	6	5.0	15	7.2	0	7.0
TRE-PIRKKALAN LA	14	3.3	10	4.2	8	3.6	9	2.8	22	2.9	11	3.4	6	4.2	7	3.7	13	2.9
TAHKOLUOTO	20	6.7	14	6.0	4	5.9	9	5.3	23	6.5	11	5.6	4	4.7	14	7.7	0	6.3
JYVÄSKYLÄ LA	11	4.2	13	4.8	8	3.6	20	2.3	15	2.2	7	2.6	8	2.6	15	3.8	3	3.1
BREDSKÄRET	16	7.0	28	7.4	9	5.7	2	3.7	15	5.7	16	6.7	8	5.1	6	5.3	0	6.4
KUOPIO LA	11	3.3	17	4.4	14	4.0	9	3.5	14	3.9	9	3.5	8	3.0	9	3.9	8	3.5
ULKOKALLA	21	6.0	30	7.4	10	5.7	2	6.2	5	7.4	18	7.1	9	4.8	5	4.5	0	6.4
KAJAANI LA	7	3.6	19	4.5	14	4.9	6	3.3	12	2.8	10	3.6	8	3.8	9	3.4	15	3.3
HAILUOTO	18	6.0	26	6.2	15	5.1	4	4.9	12	6.9	15	9.1	5	5.0	5	4.2	0	6.3
KEMI AJOS	14	5.7	32	5.6	10	3.2	6	4.8	13	6.5	15	6.1	5	4.1	5	2.2	0	5.3
KUUSAMO LA	11	3.0	16	3.3	22	3.4	7	2.4	6	3.1	16	4.1	6	3.6	7	2.4	9	3.0
ROVANIEMI LA	17	3.4	29	4.6	13	3.6	5	2.7	6	5.3	17	4.2	3	2.3	7	2.5	2	3.8
SODANKYLÄ	18	2.7	19	2.6	11	2.2	10	2.3	9	3.4	9	3.2	6	2.3	11	1.8	8	2.4
IVALO LA	32	4.2	11	2.9	1	1.7	9	2.5	7	3.4	15	2.9	8	3.9	3	4.0	14	3.0
KEVO	32	4.1	8	3.5	7	2.8	10	2.1	7	2.6	10	2.0	6	2.7	18	3.4	2	3.1

Kovatuuliset päivät, keskituulen nopeus >14 m/s, taulukon asemilla:

UTÖ	1.,	8.
TAHKOLUOTO	1.,	4.
BREDSKÄRET	29.	
ULKOKALLA	14.,	26.
HAILUOTO	13.,	14., 17., 20., 22.
KEMI AJOS	14.,	17.

Myrskypäivät, keskituulen nopeus >21 m/s, taulukon asemilla määräaikailla kansainvälisillä havaintohetkillä tehtyjen havaintojen mukaan: —

Vuodenaikaisennuste heinä–syyskuulle 2014

Euroopan keskipitkien ennusteiden keskuksen (ECMWF) 1. kesäkuuta 2014 julkaiseman vuodenaikaisennusteen mukaan heinäkuusta syyskuuhun 2014 ulottuvalla kolmen kuukauden jaksolla keskilämpötila on Suomessa 60–70 %:n todennäköisyydellä tavanomaista korkeampi, kun todennäköisyys on tilastolli-

sesti 50 %. Sade-ennusteessa ei ole selvää poikkeamaa suuntaan tai toiseen.

Ilmanpaine-ennusteen mukaan Pohjois-Euroopan alueella ei ole selvää poikkeamaa suuntaan tai toiseen. Tavanomaista korkeamman ilmanpaineen alue on Pohjois-Atlantilla, mikä antaisi viitteitä ajoittaisista kylmän ilman purka-

uksista Pohjois-Eurooppaan. Ennusteen luotettavuus on kuitenkin heikko. Yhdysvaltalaisen säämallin vuodenaikaisennusteen mukaan heinä-syyskuun keskilämpötilassa ei ole selkeää poikkeamaa suuntaan tai toiseen.

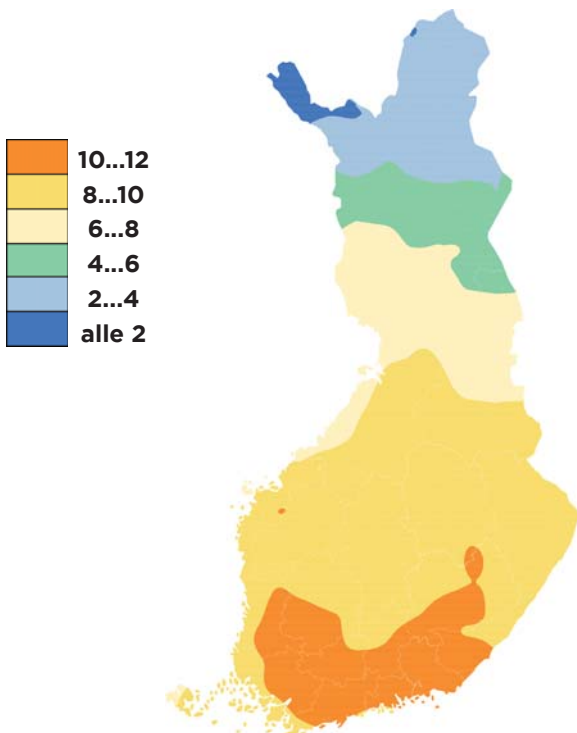
Ville Siiskonen

Säätietoja 100 vuotta sitten toukokuussa 1914

Lämpötilan keskiarvo toukokuussa oli yleensä verrattain normaalin. Keski- ja kaakkois-Suomessa oli se normaalikeskiarvoa vähän korkeampi, muualla maassamme sitä vähän matalampi. Suurimmat poikkeukset olivat -0.6 Oulussa, $+0.5$ Värtsilässä ja $+0.6$ Vaasassa. — Alkupuoli kuuta oli kylmänpuoleinen, etenkin ensimmäinen viikko oli kylmä, pohjois-Suomessa oli sen keskiarvo nollan alapuolella. Kuukauden kolmas viikko oli lämpöisin viikko muualla paitsi pohjoisessa, jossa kuukauden viimeinen viikko oli muita paljon lämpimämpi, melkein yhtä lämmin kuin sama viikko etelä-Suomessa.

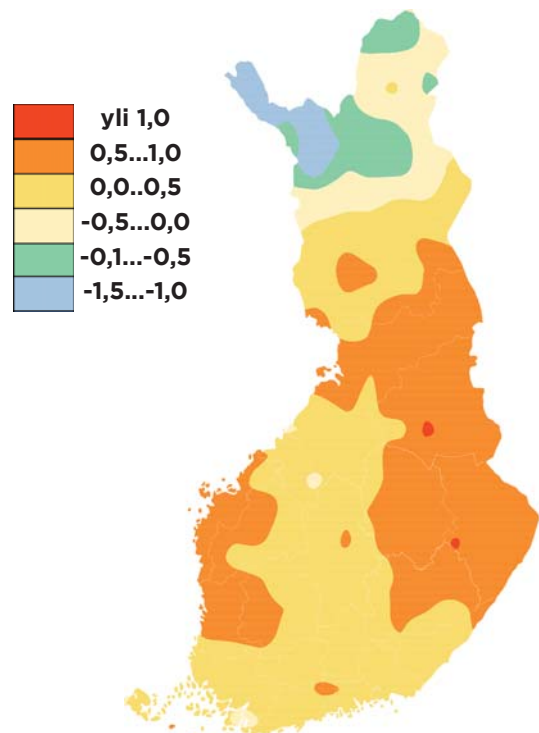
Sademäärän kuukausisumma oli toukokuussa koko maassa harvoja poikkeuksia lukuunottamatta paljon yli normaalimäärän. Sademäärä oli yleensä kautta koko maan 50–75 mm. Nousipa se muutamilla seuduilla yli tämänkin määrän.

Toukokuun 2014 lämpötila- ja sadekartat



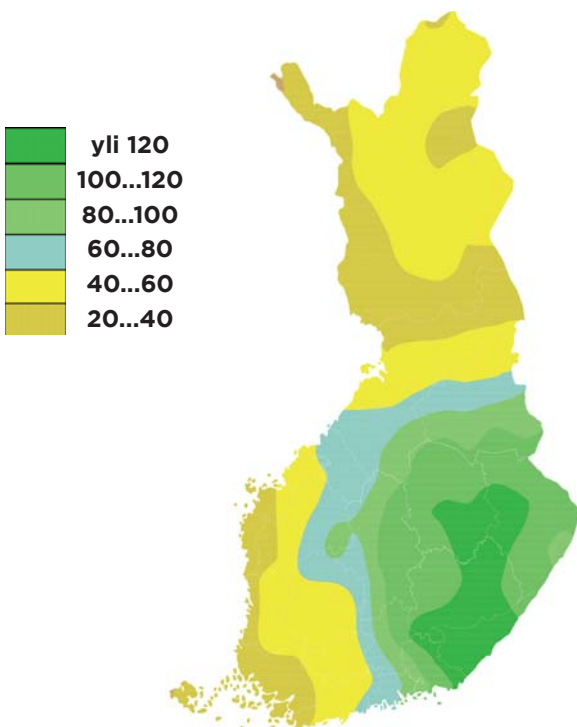
Keskilämpötila (°C)

Medeltemperatut (°C)



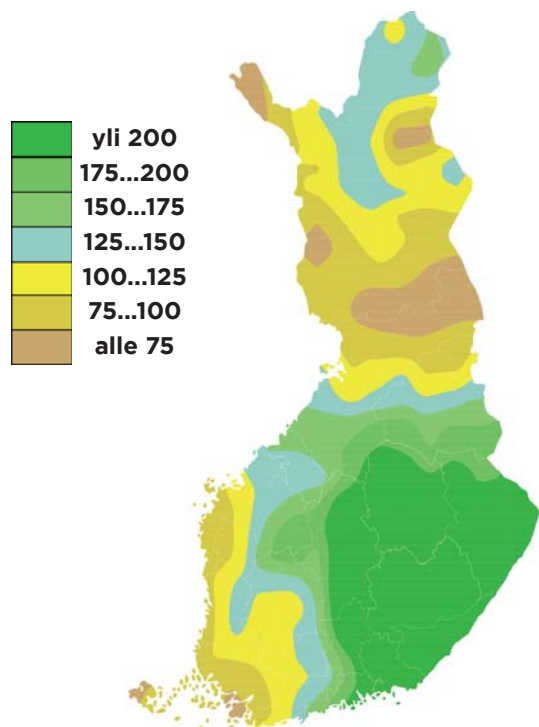
Keskilämpötilan poikkeama (°C) vertailukauden 1981–2010 keskiarvosta

Medeltemperaturens avvikelse från normalvärdet (°C)



Sademäärä (mm)

Nederbörd (mm)



Sademäärä prosentteina vertailukauden 1981–2010 keskiarvosta

Nederbörden i procent av normalvärdet